

Karibské zápisky

Vlado Dudlák, marec 2002

Jachtárska expedícia "KARIBIK 2002"

Úvod

Tak ako je mnohotvárný svet, tak mnohotvárne sú aj spôsoby jeho spoznávania. Dosahovanie vrcholov, spoznávanie prírody a pravé cestovateľské vzrušenie určite nie je vlastné iba horám a vysokým nadmorským výškam. Prírodným živlom je nepochybne aj more. Človek sa s ním pasuje už tisícročia, získava z neho potravu, presúva sa cez neho v rámci svojej komunity, dobýva svet a bohatne ale vždy má pred ním rešpekt a prechováva mu úctu.

Keď ma oslovil Juraj Šácha s ponukou zúčastniť sa na plavbe malou jachtou po karibských ostrovoch, ani na okamih som nezaváhal a to aj napriek svojej dlhoročnej "horalskej" deviácii. Rád som prijal svoju rolu jachtárskeho zelenáča a zaradil sa do tímu skúsených a morom ošľahaných chlapov, pre ktorých je jachting otázkou cti, presvedčenia a snáď trochu aj životnej filozofie.

Naším cieľom boli Malé Antily – súostrovie sopečného a korálového pôvodu, ktoré sa rozkladá v severojužnom smere medzi Karibským morom a Atlantickým oceánom severne od pobrežia Venezuely. Konkrétne sme mali namierené na ostrov Martinique a náveterné ostrovy, ktoré sa rozkladajú južne od neho. Tieto ostrovy sú zväčša sopečné, hornaté s bujnou tropickou vegetáciou a úrodnou vulkanickou pôdou.

Cez slovenskú cestovku MyWay sme si vybavili letenky na ostrov Martinique a prenájom jachty na 11 dní plavby.

Odchod do Karibiku - piatok 1.3.2002

Posledné dni pred odchodom do tropického Karibiku som trávil s rodinou na lyžovačke v rakúskych alpách, odkiaľ sme sa vrátili iba v predvečer odchodu. Rýchle prebalenie zo zimy do leta som mal uľahčené tým, že ostatní členovia posádky zabezpečili spoločný centrálny proviant, transfer na letisko do Schwechatu a ešte aj gitaru na palube. Ráno o 9.20 sa všetci takmer na minútu presne stretávame pri starom zimáku v Bratislave, kde nás čaká pristavený mikrobús s Jozefom Brezinom ako šoférom. Kapitán lode Juraj Šácha konštatuje, že náš dochvilný príchod dáva záruku, že vytvoríme spolu skvelú posádku a postupne mi predstavuje členov posádky našej 8-miestnej jachty, ktorých som nemal možnosť spoznať na predplavebnom stretnutí. Každý z nás mal na lodi určené svoje nezastupiteľné poslanie.

Juraj Šácha - kapitán

Vlado Bartolčíč – 1.dôstojník

Cyril Vaňo – proviantný náčelník a plachtový špecialista

Ernest Gretsche – náčelník PHM

Ľubo Mäkký – zásobovanie a logistika

Andreas Heinzig – honorárny konzul SRN

Rado Heinzig – strojní dôstojník

Vlado Dudlák – kultúra a dokumentaristika

Rado, 29-ročný syn Andreasa, vďaka ktorému som nebol najmladší z posádky, sa pridal k nášmu tímu až vo Viedni na letisku. Pred odletom sme si sadli v letištnej hale na pivo a to bol moment, kedy sme si uvedomili, že odteraz sme už spolu na jednej lodi.

Ostrov Martinique je francúzska kolónia a tak sa našim osudom stala na chvíľu spoločnosť Air France, ktorá nás najprv dopravila do Paríža na letisko CDG. Odtiaľ sme mali transfer na letisko Orly, odkiaľ sme sa potom ako orly vzniesli ďalej smerom na Atlantik.

Transoceánske lety majú vždy svoje osobité “čaro“, najmä ak sa letí jumbom – dobytčákom, v ktorom sa vezie vyše 500 pasažierov. Mal som lístok do 59.-teho radu vedľa talianskeho manželského páru z Janova. Na moje prekvapenie mladí Taliani vymenili pri večeri dobré francúzske víno za pivo. Že by vlastenectvo a národná hrdosť? V lietadle je kopa detičiek, nie všetky sa podarilo rodičom uspať a tak pri prechádzke lietadlom ich rozosmievam svojimi grimasami. Jednému černochovi sa spravilo nevoľno, ležal v uličke, letuška mu merala tlak a trochu ho kriesila. Ja som zakotvil nakoniec v zadnej časti lietadla, kde sa zišli aj ďalší členovia našej posádky na pohárik akcelerátora. Cestovali s nami aj ďalší slovenskí jachtári, 10-členná posádka bratskej jachty s kapitánom Igorom Chrapčiakom. Napriek početnej slovenskej komunite, najmä v zadnej časti lietadla, sme netvorili ani len 4% cestujúcich. Aj keď sme leteli cez oceán, jednalo sa o vnútroštátny let z Francúzska do Francúzska. Keď raz bude Slovensko v EÚ, tiež budeme lietať na Martinique ako domov.

Po chvíli driemania som precitol s pocitom, že lietadlo padá dole. To sme s našim kolosom začali klesať na pristávanie. Po polhodine sme bezpečne pristáli na karibskej pôde. Hodinky posúvame späť o 5 hodín, masa ľudí v lietadle vstáva a dáva sa do pohybu. Detičky sú zväčša nervózne, nevyspaté a revú a revú a letušky nás pozdravujú “orevúár“, “orevúár“.

Na letisku kompletujeme našu batožinu vrátane centrálnych krabíc s proviantom. Jedna krabica je vlhká, rozbila sa v nej zaváranina s utopencami. Za krátko sa obe slovenské posádky presúvame dvomi mikrobusedmi z letiska 31km do Mariny, kde nás vyložili v prístave a prekladáme batožiny do pripravených lodí. Naša loď GIB’SEA je dlhá 43 stôp (1 stopa = 30,5 cm), má 4 kajuty a volá sa Laurentzia. Vedľajšia posádka má ten istý typ jachty s piatimi kajutami, dĺžkou 51 stôp a menom Francesca. Pred polnocou odchádzame do prístavnej krčmičky a potom sa ukladáme v kajutách na našu prvú noc na jachte. O svoju kajutu na korme (= v zadnej časti lode) sa delím s kapitánom.

Vyrážame na more - sobota 2.3.2002

Prebúdžeme sa do slnečného rána v prístave. Kapitán kontroluje loď, vybavuje formality a postupne loď preberá spolu s človekom z prístavu. My ostatní nakupujeme nevyhnutný proviant a pomáhame pri príprave lode pred vyplávaním. Táto činnosť nám zaberie celé dopoludnie, počas ktorého spoznáваме okolie prístavu a priláhlé obchodíky. Martinique na mňa pôsobí pohodovým a civilizovaným dojmom. Dobre vybudované cesty, moderné autá, pekne oblečení ľudia, vzorná starostlivosť o deti, ktoré pozorujeme pri športových hrách v neďalekej škole. Poobede slávnostne so vztýčenou vlajkou vyrážame z prístavu. Aby sme sa stihli aklimatizovať, kapitán naplánoval iba kratšiu plavbu pri pobreží Martinique so zakotvením v zátokke *Grande Anse D’Arlet*. Cestou sa plavíme okolo impozantnej skaly *Rocher du Diamant*, ktorá trčí z mora 1 míľu (1 námorná míľa = 1.852 m) od pobrežia do výšky 180 m kolmo nad hladinou, sťa by obrovský drahokam. Z lode platonicky analyzujeme ako by sa dalo vystúpiť na jeho vrchol.

V zátokke, kde kotví niekoľko desiatok lodí, hádzeme kotvu a priväzujeme sa k našej družobnej slovenskej lodi Francesca. Skáčeme do vody a pláveme na breh, kde je niekoľko plážových občerstvovní. Rado pri brehu nešťastne zakopol o morského ježka a ostala mu zalomená časť ostňa v nohe. Ošetruje si to na lodi ale úplne vytiahnuť sa mu to nepodarilo. Večer sa rýchlo zotmie a po 12 hodinách slnečného svitu je spravodlivo 12 hodín tmy. Prijímame pozvanie od kamarátov na väčšiu Francescu, vyťahujeme gitaru, spievajú sa cigánske a iné írečité piesne. Skrátka karibská pohoda na slovenský štýl. Cítíme časový posun. O 21.00 opúšťam spoločnosť na Francescu, dávam si u nás v kuchynke malú večeru a idem spať. Kapitán už spí. Doma na Slovensku je pol tretej nad ránom. Škoda, že Slováci v minulosti nekolonizovali, mohlo to tu byť naše aj bez vstupu do EÚ ...

Krst na mori - nedeľa 3.3.2002

Život na lodi má svoje zaužívané pravidlá a zvyklosti. Na palube má každý svoje miesto a povinnosti. Napríklad nie je dovolené štrnganie s pohárikmi pri prípitkoch ani svojvoľné popískovanie. Štrngot pohárov by mohol vyrušiť a rozhnevať Neptúna – boha mora, čoho sa námorníci obávajú a usilujú sa získať jeho priazeň. Pískanie na mori sa používa iba v núdzi ak je ohrozený život, alebo počas ceremónie spúšťania mŕtvych námorníkov do mora. Aj prvý prípitok na mori má svoju osobitú ceremóniu. Nalejú sa 2 poháriky navyše, jeden je pre Neptúna, ten druhý pre kamarátov, ktorý už nie sú viac medzi nami. Oba poháre sa počas prípitku obradne vylejú do mora. Moji skúsení spoluplavci boli na každú situáciu skvele pripravení. Ako 8-členná posádka sme mali na prípitky k dispozícii špeciálne upravený lopárik s desiatimi vyhlbenými otvormi pre malé poháriky. Na zdravie a šťastnú plavbu!

Reč jachtárov i pomenovanie jachtárskych vecí má svoju terminológiu, ktorá je pre nezasvätených úplne nezrozumiteľná. Slová ako *fender*, *čamac*, *vinčňa*, *refové laná*, *spinakrový peň*, *halza*, *kiking*, *topenanta*, *saling*, *harnesy*, *zad'ák*, *bočák*, *stúpačka*, *vyostriť*, *odpadnúť*, *motýľ*, *bitva* a ďalšie výrazy sú pre jachtárov jasné a zrozumiteľné. Bez ich osvojenia nie je možné sa považovať za pravého jachtára.

Kapitán na jachte zadel'uje aj služby v kuchyni, aby sa posádka spravodlivo striedala pri tejto dôležitej činnosti. Na tento nádherný deň, keď sme mali vyplávať na šire more k 18 míľ vzdialenému ostrovu St.Lucia, mali službu v kuchyni dvaja najmladší z posádky – Rado a ja. Hneď ráno sme prichystali kávu, čaj a raňajky pre posádku. Nakrájané čerstvé francúzske bagetky, údená saláma, predkrájané plátky jemnej slaninky, plátkový i nátierkový syr, porcované minimaslá, horčica, chren aj džem. Raňajky na úrovni až sa za ušami zahýbalo. Ako spolutvorca sa riadne dopujem plátkami slaniny a chrenom.

Kapitán hneď po raňajkách dvíha kotvy a mieri na otvorené more. My s Radom sa moceme v podpalubí a robíme poriadok v kuchyni. More začína pohadzovať našu jachtu z boka na bok, práca s riadmi je stále náročnejšia, je problém sa udržať na nohách, nieto ešte čistiť riad a ukladať ho do skriniek. Začínam sa cítiť neisto ale snažím sa dorobiť svoju prácu do konca. Keďže som ráno nestihol všetky svoje tradičné rituály, odbieham ešte na záchod v podpalubí a cítim, že vnútorná pohoda vyzerá ináč. Kapitán sa ma cez dvere pýta, či som OK, odpovedám, že zatiaľ je to v poriadku, ale keď konečne vyjdem hore na palubu všetci konštatujú, že som bledý ako stena. Mlčky si sadám do kokpitu pred kormidlo, pozorujem okolo seba morské vlny a bojujem s výdatnými raňajkami v žalúdku. Nenápadne sa pýtam skúsenejších, že kde je ideálne miesto na uľavenie si v prípade problémov s morskou chorobou. Odpoveď znie, že kdekoľvek smerom od lode. Po tomto dôležitom odporúčaní už neváham ani minútu, presúvam sa k pravoboku, chytám sa pevne zábradlia a v krátkom časovom intervale, v štyroch mohutných dávkach dávam zo seba (podobne ako naši umelci) naozaj všetko. Okolo mňa sa kýval celý svet, loď sa nakláňala na otvorenom mori, raňajky som neuhájil, ale po poslednom vrcholovom výkone sa mi zjavne uľavilo. Opatrne som sa presunul k hlavnému s'ťažňu do stredu lode, zaujal polohu sediaceho indiána, pevne zovrel hlavný s'ťažň, uprene som sa zahladel k horizontu a nemal som chuť na žiadnu komunikáciu. Intenzívne ovievaný karibským vetrom som na najpevnejšom bode na lodi začal pomaly pookrievať. Bolo iba 8.00 ráno a ja som mal úspešne za sebou svoj krst na mori.

Strmé bralo *Rocher du Diamant* aj s pobrežím Martinique sa pomaly vzd'alovalo a my sme sa približovali k St.Lucii. Tento ostrov je známy svojimi malebným zátokami, aktívnym vulkánom vo vnútrozemí, teplými vodopádmi a dvoma impozantnými vrcholmi *Pitons* na jeho juhozápadnej strane. Po 4 hodinách plavby pozorujeme veľké cisternové zásobárne paliva na pobreží a krátko za nimi vchádzame do rozprávkovo krásnej a útulnej zátoky *Marigot Bay*, ktorá vyzerá najprv malá ale po príchode do nej sa ďalej rozširuje. Trsy paliem na pieskových plážach popri zátoky, krásne letoviská, mangrovnikové stromy a zakotvené jachty. Po prehliadke zátoky kotvíme v kľudnej vode a začíname s prípravou obeda. Na člkoch k nám postupne prichádzajú ako uvítací výbor domorodí černosi a ponúkajú nám

banány, pomaranče, kokosy a všetko ostatné, čo ponúkal ich ostrov. Trs banánov za púhých 15 USD. Keďže medzi posádkou boli tendencie kúpiť tie banány, aktívne som sa ujal tohoto obchodného prípadu a získal ponúkaný trs za tretinovú cenu. Trs bol celý zelený, ale mal odhadom vyše 15 kg a banány nám chutili. Černoch odchádzal od nás veľmi nahnevaný. Najprv som mal výčitky, či som nešiel na neho príliš tvrdo, ale potom som zistil, že takýto nespokojný postoj v závere biznisu je nevedno prečo, ich štandardnou obchodnou stratégiou. Potom prišiel ďalší černoch, s tvárou ideálnou na strašenie slušných ľudí, ten bol pre zmenu nahnevaný už keď k nám prichádzal. Jeho ponuku 8 pomarančov za 10 USD som odmietol a ani som s ním už ďalej nevyjednával. Nech najprv absolvuje aspoň základy marketingovej komunikácie, potom možno začnem uvažovať o ňom ako o dodávateľovi pomarančov pre našu loď.

Po osviežení v príjemnej 29-stupňovej vode sme zasadli k spoločnému obеду. Mne sa medzitým už naplno vrátila chuť do jedla a tak som opatrne dobíhal aj deficit raňajok v tele. Posádka zhodnotila, že už to mám za sebou a že som sa z toho rýchlo dostal. Opúšťame zátoku *Marigot Bay* a mierime k Pitonom – dvom dominantným, strmým kuželovitým vrcholom. Kotvíme v zátokke pri mestečku Soufriere. Máme v zámere vyložiť sa na ostrov a absolvovať výlet do vnútrozemia, avšak cena 40 USD na hlavu za tento výlet, ktorú nám núkali v *Marigot Bay* sa nám zdala byť prinajmenšom prehnaná. Soufriere vyzeralo z lode ako malebné mestečko a tak som sa s Ľubom a Radom nominoval do výsadebného tímu a Cyro nás zaviezol v malom člne k mestskému mólu. Keďže nikto z nás nemal hodinky, dohodli sme sa, že sa Cyro pre nás vráti presne pri západe slnka. Prešli sme zo dve ulice, keď sa na nás zavesil jeden nafetovaný portorikánc a začal nám radiť ako sa dostaneme k vodopádom a že nepotrebujeme sprievodcu ani auto. Potom od nás pýtal peniaze za svoje informácie. V ruke mal nejaký prášok, ktorý olizoval. Boli sme k nemu nekompromisní, nič sme mu nedali. Bola nedeľa, všetko bolo pozatvárané, po uliciach sa potulovalo viac čudných ľudí a tak sme sa radšej vzdali potuliek po meste a sadli si v malej reštaurácii pri prístave a dali sme si miestne pivo *Piton lager*. Cyro pre nás prišiel presne, keď sa slnko dotklo obzoru. Chalani na lodi medzitým zorganizovali večeru v pobrežnej reštaurácii mimo mesta pod vrcholom *Petit Piton* spoločne aj s druhou slovenskou posádkou, ktorá už absolvovala výlet do vnútrozemia. Miestni černoskí chlapci nás za tmy prepravujú člnkami z našich lodí do reštaurácie a vysadzujú na malé mólo, ktoré zalievajú väčšie vlny. Závozník musí vystihnúť ten správny okamih medzi vlnami a postupne nás vyzýva, aby sme vyskakovali z člnu na mólo. Nakoniec sme všetci na počudovanie suchou nohou na brehu. Zvitavame sa s druhou posádkou, zisťujeme od nich novinky a spoločne sa tešíme na večeru. Keďže nemajú nič iné ako rybu, objednáваме si rybu – *dorado* alebo *kingfish*. Ako prvý chod servírujú výbornú tekvicovú polievku, chlieb a maslo. Ryba chutí tiež znamenite a je podávaná s bohatou zeleninovou oblohou. Pijeme k tomu zväčša *Piton lager*, niektorí dali prednosť vínu. Obsluhuje nás usmievavá karibčanka. Keď začala na nás vyťahovať ruské výrazy, hneď sme uhádli, že pochádza z Kuby. Bol to príjemný večer.

Dobytie Pitona - pondelok 4.3.2002

Po raňajkách o 8.00 prichádza k našej lodi podľa dohody domorodý manager a prepravuje nás člnom do prístavu. Aj keď vstupujem na pôdu St.Lucie už po tretí raz, stále nemáme vybavené vstupné formality a tak sa náš kapitán ujíma tejto povinnosti a ide na colnicu. Mali ju otvoriť o 8.00 ale činnosť na nej sa začala až pred deviatou po príchode kultivovaného veliaceho dôstojníka v uniforme. Medzitým pozorujeme domorodcov. Niektorí obchodujú s rybami, jedna teta pozametala pred colnicou, ale väčšina osadenstva iba posedávala, debatovala a nerobila vôbec nič. Asi po pol hodine vyšiel kapitán z colnice s opečiatkovanými pasmi a vyplnenými formulármi, ktoré bolo treba odnieť na vedľajšiu policajnú stanicu. Po ďalšej štvrtíhodinke vyšiel kapitán od policajtov a vrátil sa naspäť na colnicu. Potom sme už mohli začať náš výlet do vnútrozemia prichystaným mikrobusedom.

No, ono to nebolo až také hlboké vnútrozemie, viezli sme sa nie viac ako 3 km. Potom sme vystúpili pri miestnej prírodnej atrakcii tzv. *Drive-in-Vulcano*. Boli to sírové polia, cez ktoré viedla cesta pre autá. Všade vôkol stúpala dym, bolo cítiť zápach síry a v dierach pod dymom sme videli bubľajúcu tekutinu, ktorá z času na čas vystrekovala do vzduchu. Napriek intenzívnemu zápachu bola koncentrácia síry neškodná a mala liečivé účinky na dýchacie cesty. Priblíženie sa k dymiacim a striekajúcim dieram je prísne zakázané, lebo zemská kôra je tam tenká a hrozí prepadnutie "do pekla". Toto miesto vzniklo mohutnou erupciou sopky, ktorá odkryla kopec a zničila hlavné mesto ostrova na pobreží. Po zničení mesta vybudovali nové hlavné mesto *Castries* na inom mieste. Na mieste prírodnej katastrofy postupne vystavali mestečko *Soufriere*, kde sme kotvili.

Nedáľeko aktívneho vulkánu bola botanická záhrada s kokosmi, kakaovníkmi, papayou a ďalšími tropickými rastlinami. Lákadlom tohoto miesta bol najmä 15 m vysoký vodopád s teplou vodou, ktorý padal po skalnej stene rovno do malého umelovytvoreného bazéna. Cestou nám domorodci predvádzali odtrhnutie kokosu zo stromu a jeho naporcovanie. Keď už bola väčšina posádky naskákaná v bazéne pod vodopádom, jeden domorodec sa ma opýtal, či nemáme záujem o výstup na horu *Petit Piton*, ktorá sa týčila vyše 700 výškových metrov takmer kolmo nad nami. Dva dominantné vrcholy *Pitonov* na *St. Lucii*, *Petit a Gros*, ktoré som poznal z obrázkov, ma fascinovali ešte doma, ale nikdy som nepomýšľal, že by sme mali počas plavby priestor aj na takéto aktivity. Čierny vodca otvoril túto vážnu tému, okrem mňa prejavil záujem o výstup aj Rado. Kapitán nám odobroval, že môžeme ísť a tak bolo treba už "len" dojednať cenu za sprievodcovské služby. Jeho prvú licitáciu na 60 USD som neprijal s argumentom, že za takú cenu som vystúpil v Peru na šesťtisícovku. Nakoniec sme sa dohodli na 40 USD, čiže dvacka na hlavu. *Nejsme tu ani tejden a dvacka v prdeli* ale *Petit Piton* je *Petit Piton*. Od kapitána si požičiavam tenisky a ponožky, lebo svoje som nechal na lodi. Berieme trocha tekutín, snímacie prístroje, pár drobností a pod'ho do oblakov. Hora *Petit Piton* mi pripomínala veľmi strmým výstupom kopec *Wayna-Picchu*, ktorý dominuje nad *Machu-Picchu*, akurát prevýšenie na *Petit Piton* bolo trojnásobné. Predierame sa hore pralesnou cestičkou po krátkych serpentínkach s použitím všetkých štyroch končatín. Naš sprievodca bol bosý, šľachovitý a pohyboval sa pred nami mrštne ako opica. Snažil som sa nasadiť s ním maximálne tempo, ale museli sme ísť pozvoľnejšie s menšími prestávkami, aby sme nestratili Rada s jeho 207 cm živej výšky. Asi v polovici výstupu začal vodca hovoriť o nejakom bočnom ramene, že o chvíľu tam budeme. Keď sme konečne dosiahli bočný predvrcholový hrebeň, vodca nás nabádal na vrcholové foto a tváril sa, že sme už v cieľi, ale ja som mu nekompromisne ukazoval prstom na zvyšok hory, ktorý čnel stále kolmo nad nami. Vodca žiadal doplatok ďalších 20 USD s odôvodnením, že výstup úplne hore je technicky náročný a že naša dohodnutá cena bola len po toto rameno. Začala ďalšia fáza jednania a bol som dosť nahnevaný za takéto obchodné ťahy. Keď nechcel ustúpiť, zakončil som to vyhlásením, že ak neakceptuje to, na čom sme sa dohodli dole (a nebolo to málo!), tak ďalej na vrchol pôjdeme bez neho. V podstate, keď nám ukázal začiatok cesty zdola, už sme ho ani veľmi nepotrebovali. Moja neústupčivosť nakoniec zvíťazila, údajný 35-minútový výšlap posledného úseku k vrcholu absolvujeme spoločne v trojici za 20 minút aj napriek technicky náročným kolmým úsekmi, ktoré boli niekde fixované lanami. Po prelezení jedného temer kolmého miesta pod vrcholom pomocou 20-metrového fixného lana sme zistili, že lano na hornom konci je zodrané a doslova len visí na malých nitkách. Až ma zamrazilo pri myšlienke, čo by sa stalo, keby sa v kolmom úseku s nami pretrhlo. Vodca sa iba usmial a lano uzlom previazal tak, aby na jeho poškodenej časti nebola viac záťaž.

Vystupujeme na vrchol 2438 stôp vysokého *Petit Piton*. Výhľad do okolia je jedinečný. Sprievodca nám na vrchole ukazuje plošinu, kde sa dá prenocovať. Vrchol sme dosiahli zdola za 80 minút. Pri zostupe cítime, že máme stvrdnuté nohy. Rado potrebuje občas prestávky, ale nakoniec za hodinu šťastne prekonávame všetky úskalia strmej hory a zakončujeme to dole kúpaním sa v teplom bazéne. Napriek veľkej snahe sprievodcu

vydrankať stále vyššiu sumu, vyplácam mu 40 USD a považujem to za kráľovskú odmenu.

Po okúpaní prichádzame pešo na pobrežie, kde nás už čaká čln s černochoom, ktorý pre nás zabezpečil kapitán. Prichádzame na loď a máme svorne spoločnú radosť z dosiahnutého vrcholu. Dávame si obed a plávame ďalej popri pobreží do zátoky medzi Pitony, kde stojí luxusný hotel Hilton, do ktorého prepravujú hostí vrtuľníkom. V zátoke pod vrcholmi sa kúpeme a nechávame sa ťahať na lane za loďou. Ľuba aj mňa trocha poštipala malá nenápadná medúza. Bol za nami krásny a aktívny poldeň strávený vo vnútrozemí na St.Lucii a pred nami nočná plavba okolo ostrova St.Vincent. Ako sa vzdľalujeme od St.Lucie kocháme sa stále výhľadom na Pitóny a diskutujeme, ktorý z nich sa javí ako vyšší.

Nočná plavba a Tobago Cays - utorok 5.3.2002

Obyvateľstvo na St.Lucii bolo podľa našich zážitkov problematické, bolo treba sa mať na pozore a byť maximálne opatrný. Referencie vraveli, že St.Vincent je v tomto smere ešte drsnejší. Z týchto dôvodov kapitán naplánoval nočnú plavbu s cieľom vyhnúť sa tomuto ostrovu a pristáť až južne pod ním na ostrovoch Tobago Cays. Tieto karibské ostrovčeky sú známe gýčovitými plážičkami ako z pohľadnice, s palmami a bielym pieskom. Naša jachta mala teda namierené na juh. 23 míľ bola vzdialenosť medzi St.Luciou a St.Vincentom, potom nasledoval úsek pozdĺž pobrežia St.Vincenta a prechod do súostrovia Grenadini, ktorého súčasťou boli aj Tobago Cays. Grenadini sú pod správou ostrova St.Vincent.

Nočná plavba je veľmi vážna vec. Treba dôkladne naštudovať plánovanú trasu plavby. Zmapovať okolité pobrežie, plytčiny, útesy, majáky, zistiť predpoveď počasia, odhadnúť smer vetra a optimálny kurz. Celý plán je prekonzultovaný na úrovni našej *admirality* (Juraj, Vlado a Cyro) a vysvetlený členom posádky, ktorí sú počas noci postupne zodpovední za smer lode. Počas plavby je dôležité kontrolovať presnú polohu lode najmä podľa GPS (global position system) prístrojov na lodi a prípadné výchylky od predpísaného kurzu priebežne a včas korigovať. Dá sa orientovať aj podľa hviezd na nočnej oblohe, ale treba mať na zreteli, že ani tie nestoja na jednom mieste, ale postupne putujú oblohou. Pokiaľ nie je ideálny vietor, je takáto jazda ešte náročnejšia, lebo sa nepostupuje priamočiario ale loď musí šikmo hore-dole križovať pozdĺž plánovanej trasy. V prípade veľmi nepriaznivého vetra alebo iného problému s plachtením bolo možné skasať plachty a ísť ďalej iba pohonom na lodný motor.

Kapitán určil rozpis služieb počas noci od 19.00 do 07.00. Striedajú sa po 2 hodinách vždy dvaja členovia posádky. Ja ako nováčik som dostal symbolicky prvú smenu spolu s kapitánom, keď bola hore ešte celá posádka. Naučil ma určovať polohu lode a kurz plavby pomocou GPS, mapy a špeciálnych pravítok. Každý člen posádky na palube po zotmení musí byť priviazaný a istený o nejaký pevný bod lode. Vypadnúť cez palubu v noci z lode počas jazdy je veľmi nebezpečné. Hľadanie strateného člena posádky v temnote na otvorenom mori môže byť problematické aj za dobrého počasia.

Naša prvá služba prebiehala pokojne a bez problémov. O 21.00 odovzdávame kormidlo ďalšej smene. Začína tropický lejak. O chvíľu sme všetci na palube do nitky premočení aj napriek rozťahnutej strieške nad kokpitom. Intenzívny dážď hnaný vetrom na nás dotiera z boku. Po pol desiatej vo veľkých vlnách zaliezam konečne do kajuty a rýchlo zatváram oči, aby sa mi nespravilo nevoľno. So zatvorenými očami je to v pohode, ako bábätko v kočiaku, keď sa ho snažia uspať. O chvíľu prichádza do kajuty aj kapitán, ktorý nastupuje do ďalšej služby hodinu po polnoci.

Prvá noc v kajute počas nočnej jazdy bola pre mňa veľmi vzrušujúca. Nakláňanie lode, napínanie a sťahovanie plachiet, zmena smeru lode voči vetru, občasnú kasanie plachiet, zapínanie a vypínanie motora, do toho všetkého hukot vln a výkriky povelov službukonajúcich námorníkov, všetko toto pôsobilo v podpalubí veľmi akčne, miestami som mal pocit, že sa už blíži nejaká katastrofa a že chlapi hore bojujú o život. Je to férový boj človeka s morským živlom.

Napriek rôznym dramatickým zvratom počas noci a odtrhnutému článku fixovania na hlavnej plachte v silnom vetre, nás privítalo pekné slnečné ráno a súostrovie Grenadiny v celej svojej paráde. Aj keď sme boli trochu nedospatí, mali sme dobrú náladu a boli sme v správnej kondícii. Manévrovanie medzi ostrovmi tu stále vyžaduje maximálnu pozornosť posádky. Plytčiny pod vodou sú pre lode veľkým rizikom, naša Laurentzia mala ponor až 2,5 metra. Manévrujeme pomaly, podrobne študujeme detailné mapy tejto oblasti, ktoré mapujú plytčiny a zradné skaly. Niektoré skaly pozorujeme aj voľným okom, ako sa nad nimi rozbíjajú morské vlny. Nespúšťame oči z palubného hĺbkomeru, zároveň dvaja ľudia na špici lode pozorujú pred sebou hladinu, aby stihli včas upozorniť na možné nebezpečenstvo. Posádka je skúsená, bezpečne pristávame loďou pri jednej osamotenej pláži na ostrove Mayero v Grenadinach. Skáčeme do vody, ktorá má podľa palubného teplomera 29st. a užívame si Karibik. Kapitán hlási, že od pobrežia St.Lucia sme prešli úctihodných 92 míľ (172 km) a tak náš relax je naozaj zaslúžený.

Nahí vyliezame na piesočný breh a nachádzame tam množstvo veľkých ulít. Sme ako Robinsoni. Aj pre tento pocit sme sem prišli. Po hodine a pol sa presúvame loďou 3 míle na ostrovy *Tobago Cays*. “Návod na používanie Karibiku“ označuje *Tobago Cays* ako miesto, ktoré treba navštíviť. Už z diaľky sme sledovali množstvo zakotvených jacht na mieste medzi štyrmi maličkými ostrovčekmi. Každý z nich mal malebnú pohľadnicovú pláž lemovanú palmami a za ňou malú vyvýšeninu pokrytú krovinami. Táto oblasť má byť onedlho vyhlásená za národný park a bude sa tu vyberať vstupné. My sme to ešte stihli “zadara“. Miestni černosi nás klasicky hneď otravujú a ponúkajú nám z člnov všetko od rybých špecialít cez ľad až po tričká. Na jeden z ostrovov sme spravili Ernest, Lubo a ja, výsadok v gumenom člne aj s kamerou a fotoaparátom. Na ostrove je zopár turistov a domorodcov, ale nie viac ako 10 ľudí.

Poobede opúšťame toto malebné miesto a plávame pomedzi útesy pár míľ ďalej na juh na ostrov Union. Cestou pozorujeme na ľavoboku ďalší malebný ostrov *Palm Island* aj s malými rekreačnými domčekmi. Ako sa približujeme k prístavnému mestečku Clifton, nad nami pristávajú maličké lietadlá, akoby priamo do prístavu pod horami. Naproti nám sa hneď približuje na člnu uvítací výbor, domorodý černochoch nás naviguje na bójku, kde máme odstaviť loď a pýta za bójku 20 USD. Kapitán sa ho pýta, či nie je v prístave riadne prístavné mólo, že by sme radi prirazili loď až k brehu. Potrebovali sme doplniť do lodných nádrží vodu. Černochoch tvrdí, že taká možnosť nie je a stále pýta za bójku nehoráznou sumu. Ujímam sa tohoto obchodného prípadu a vysvetľujem domorodcovi, že on musí byť veľmi bohatý muž, ak inkasuje denne od každej takto zaparkovanej lode 20 USD. V prístave mohlo byť 50 lodí, 1.000 USD na deň, to je slušný príjem. Moja taktika ho nespravila príliš šťastným, nakoniec mu dávame 10 EUR s tým, že doláre nemáme a že na druhý deň, keď navštívime miestnu banku, tak sa dorovnáme. Nespokojný černochoch odišiel. My potrebujeme dokúpiť proviant dotankovať vodu a tak robíme s kapitánom, Ernestom a Andreasom výsadok na breh a zisťujeme, aké tu máme šance a možnosti.

Náš malý člnok priväzujeme k slušnému mólu, kde sú aj iné lode, pričom poplatok za ukotvenie aj so servismi je práve 20 USD. Kapitána to náramne nahnevalo, že mu ten černochoch s bójkou takto zaklamal.

Navštevujeme niekoľko obchodov a sumarizujeme, čo všetko potrebujeme dokúpiť pre ďalšiu plavbu. Cestou počujeme gitaru z jedného pubu a zhodujeme sa v tom, že po obhliadke Cliftonu tam zájdeme na pivo. V poslednom obchode kupujeme chlieb. Pri pokladni sedí obrovský tučný černochoch s mobilom na uchu, pred ním je špinavý tanier s dojedanou porciou ryby, po ktorej zostala iba kostra. Platíme kartou. V tejto diere je dosť prekvapujúce, že je to vôbec možné. Keď odchádzame z obchodu, veľký černochoch sa ma pýta, či sa nechceme najesť v jeho reštaurácii. Odpovedáme len tak medzi dverami, že nie, že ideme iba na pivo, tam, kde hrá gitara. V tom momente, čo zaznelo slovo pivo a gitara, černochoch za pokladňou takmer explodoval. Začal na nás vrieskať svojim karibským temperamentom, že prečo ideme do nejakej “faking“ pivárne za nejakou “faking“ gitarou, že

ten podnik je o ničom, že aj on má pivo a perfektný výber, a reštauráciu a bar a je to hneď tu vedľa predajne a že teraz práve má *happy-hour* a že jeho podnik je najlepší na ostrove. Nedalo sa utiecť! Ja som ostal ako prikovaný pri pokladni, pozorujúc jeho úžasný heroicko-herecký výkon, pri ktorom sa už-už zdalo, že černochoch skolabuje. Chalani sa vyľakaní vrátili z ulice v domnení, že ma už drží pod krkom a bije ma. Nič zlé sa neudialo, ale ten černochoch bol taký autentický a presvedčivý, že sme sa nakoniec vykašľali na tú “faking“ gitaru a na pivo sme išli k černochovi. Černochoch sa volal Lambi, ako sme sa neskôr dozvedeli, bol to pravdepodobne jeden z veľkých mafiánov na ostrove, mal obchod, reštauráciu, bar, mólo, zásoboval jachty vodou aj palivom a bol ochotný sprostredkovať asi čokoľvek, ak sa mu za to zaplatilo. Ešte aj chlapec pri bójke nám strčil do ruky letáčik s reklamou na lambiho krčmu. U Lambiho bola príjemná atmosféra, bar s výhľadom na prístav a more, rajcovné barmanky a všade po stenách primitívne kresbičky a nápisy typu *Lambi milujem Ťa, Lambi si najlepší, Lambi si jediný*, prosto kult Lambiho bol zreteľný na každom kroku. Vedľa nás sedeli dve biele ženy a chlap z Kanady, už značne v nálade, žartovali vulgárne s barmankou, ktorá ich v tom ešte podporovala, robili si žarty na účet vedľa sediaceho, úžasne urasteného mladého černochocha, ktorý, ako som pochopil z kontextu, asi nestíhal večer predtým sexuálnemu apetítu miestnej barmanky a tá mu to teraz verbálne a aj verejne revanšovala. My sme to celé s úškrnom sledovali a popíjali sme miestny chladený patok so zľavou *happy-hour*.

Večer po našom návrate sme na lodi ešte vytiahli gitaru a ostrovom Union dlho do noci zneli slovenské piesne v podaní našej statočnej posádky. Potom, čo som sa odobral spať do kajuty, ešte chvíľu vyhrával Vlado a spolu s Cyrom v družnom rozhovore robili záverečnú bodku za dnešným náročným dňom.

Grenada – St.George´s - streda 6.3.2002

Hneď ráno prirážame s našou Laurentziou k mólu vedľa lambiho reštaurácie a tankujeme vodu do lodných nádrží. U Lambiho kupujeme ďalší tovar na plavbu. Strojiček na karty mu záhadne nefunguje, asi potreboval cash, tak platíme 175 USD Lambimu v hotovosti a pripravujeme sa na plavbu. Všetci okolo nás sú priatelia, usmievajú sa na nás, zdá sa, že je pohoda.

Po dotankovaní vody nám vystavujú účet, ale očakávaná suma je takmer dvojnásobná, ako sme očakávali. Keď to reklamujeme, zistíme, že oni kalkulujú odpočet galónov vody z úplne iného počiatočného stavu vodomeru, ako bol na začiatku, keď sme začali vodu čerpať. Žiaľ, naivne sme sa domnievali, že ak si verbálne s domorodcami potvrdíme počiatočný stav tachometra, tak ho počas tankovania “nezabudnú“. Bolo to tvrdenie proti tvrdeniu, ale nedali sme sa, bolo to jasné klamstvo a primitívna finta z ich strany, nehovoriac o tom, že deklarovaná cena za vodu, ktorú sme boli ochotní zaplatiť bola aj tak zbojnicky vysoká. Ako jednáme o cene za vodu, príde iná partia a pýta si od nás peniaze za zeleninu, ktorú najprv deklarovali, že je od Lambiho, a že sme to zaplatili v rámci nákupu, keď tu zrazu prišiel chlapík s člnom a tvrdil, že zelenina je jeho a že chce za ňu peniaze. 3 vrecúška zeleniny – rajčiny a papriky – vyčíslili na 30 USD. Žiaľ, túto luxusnú značkovú zeleninu vrátiť nevieme, lebo už bola čiastočne spracovaná na šalát, s čím predajcovia samozrejme ráтали. K tomu ešte dohadujeme cenu za bóju, lebo deklarovaná cena zo včera bola pre nás neakceptovateľná. Z pohodičky u Lambiho nastal zrazu komplikovaný obchodný trojprípád. Uvedomujeme si všadeprítomnosť zohranej mafie, nemajú čo stratiť, iba získať, používajú svoje overené finty a číhajú na každé zaváhanie cudzinca ako *pirane* (dravé ryby v Amazonke). Nakoniec zjednávame nejaké kompromisy, domorodci sa tvária klasicky nevľúdne a nahnevane a my radšej neprerátavame sumár dolárov, ktorý sme nechali na tomto malom a chudobnom ostrove. Nech padnú Lambimu a jeho najbližším na úžitok. *Lambi milujem Ťa, Lambi si najlepší, Lambi si jediný*...

S pocitom sklamania ale aj úľavy opúšťame prístav Clifton a ostrov Union. Bola to riadna lekcia. Za prístavom nás ešte dobieha černochoch z bójky a chce od nás doplatok za včera.

Vysvetľujeme mu, že sme to doplatili Lambimu a posielame ho za ním. Nadávajúc sa od nás vzdáľuje preč. Sme presvedčení, že tu sa už na spiatocnej ceste určite nezastavíme.

Nastavujeme kurz na ostrov Grenada a jeho hlavné mesto St. George's. Kapitán zaviedol na lodi funkciu veliaceho dôstojníka. Na dnešný deň je veliacim dôstojníkom Cyro. Pod jeho velením vyťahujeme plné plachty. Po pár míľach sa mení počasie, blíži sa dážď. Pri manipulácii s hlavnou plachtou sa nám v strednej výške sťažňa rozviazal tzv. *Lazy Jack* (= pomocné šnúry, uľahčujúce klasické refovanie t.j. kasanie hlavnej plachty na rahno). Kapitán to skúša znova zaviazať. Osobným nasadením počas jazdy s pomocou posádky, ktorá mu dáva rabaka, opravuje uvoľnené šnúry vo výške 2 metre nad palubou. Akcia bola na tretí pokus úspešná aj vďaka vladovej udici, *Lazy Jack* je opäť plne funkčný.

Pozorujeme pobrežie Grenady. Je to krásny kopcovitý a zelený ostrov. Údajne sa na tomto ostrove mal niekedy zdržiavať a skrývať pred zákonom aj Ivan Lexa, možno ho tam ešte stretne. Pred vstupom do St. George's obchádzame 2 veľké výletné lode panelákovitého typu a tretiu vidíme kotviť priamo v prístave. St. George's je z mora veľmi malebné mesto. Hádzeme kotvu v prístave medzi jachtami, dno je veľmi bahnité, kotva zle drží. Na večer robíme bravčové mäso z konzervy a k tomu pijeme pohár vína. Ľubo počas dňa zakopol o skrinku a spôsobil si nepríjemný výron na narte. Kapitán sa večer rozhodol, že sa pokúsi vybaviť colné odbavenie a získa do našich pasov ďalšie exotické razítka. Sám odchádza do prístavu. Rado loví z lode ryby a podarilo sa mu uloviť polmetrového dravca iba na chleba. Ďalšia ryba mu utiekla, už keď bola na silóne.

Keď sa kapitán nevracia už viac ako hodinu rozhodujeme sa spraviť výsadok. Cyro nás vezie v člne ku brehu a traja ideme hľadať kapitána. Stretávame sa pri policajnej stanici vedľa požiarnej zbrojnice v prístavnom zálive. Kapitán stále čaká na migračného pracovníka. Onedlho prichádza mikrobused mladý černoš vo futbalovom tričku sýtozelenej farby s veľkým nápisom na chrbte "IMIGRATION". Nasadáme do mikrobusu a vezie nás nad mesto do nejakej vládnej budovy, kde hodinu s kapitánom vypisujú formality, za ktoré zinkasuje 8 USD. Dolár na hlavu, po pracovnej dobe, to nie je až také strašné. Budova je prudko klimatizovaná, je nám tam zima. Potom nás odvezie naspäť k našej lodi, kde dávame znamenie na Cyra, aby pre nás prišiel s člnom. Sme trocha znechutení, že sme investovali 3 hodiny do tejto zbytočnej procedúry ale je to zároveň naša ďalšia skúsenosť.

Večer zakončujeme komorne na lodi. S kapitánom a Ľubom sme vytvorili mariášový tím. Ide mi karta.

Na vlnách Atlantiku okolo Grenady - štvrtok 7.3.2002

Po raňajkách ideme do mesta zužitkovať naše čerstvé pečiatky v pasoch. Chceme kúpiť chlieb, obväzy a poslať pohľadnice.

Mestečko z blízka nepôsobí obzvlášť veľkolepo, nestretli sme ani Lexu iba čo sa spustil hustý tropický lejak, ktorý tak ako je tu zvykom, trval krátko. Tesne pred desiatou hodinou dvíhame zabahnenú kotvu a opúšťame toto hlavné mesto. Plavíme sa okolo medzinárodného letiska, nad hlavou nám pristáva veľké lietadlo. Smerujeme stále na juh a pomaly sa približujeme k rovnobežke 12° SZŠ, ktorú slávnostne, za patričných ovácií a prípitku pretíname o 10.40. Niekde v týchto miestach je hranica medzi Karibským morom a Atlantickým oceánom. O hodinu hádzeme kotvu v malebnej a pokojnej zátokke Prickly Bay na juhu Grenady. Kúpeme sa a plávame voľne k brehu, kde je klasická prenádherná pláž s luxusnou vilou.

Po dobrom obede pokračujeme ďalej na plavbe okolo Grenady, ktorú obchádzame proti smeru hodinových ručičiek. Oslavujeme prítomnosť Atlantiku a zdá sa, že aj Atlantik našu. Z tejto "divokejšej" strany ostrova sa tu plavíme ako jediná loď a oceán sa k nám správa nanajvýš prívetivo. Z nášho najjužnejšie dosiahnutého bodu sa otáčame oblúkom na severoseverovýchod symbolicky 5 minút pred dvanástou resp. presne na rovnobežke 11°55' SZŠ. Plachtíme skoro proti vetru. Počasie je skvelé, svieti slnko, vlny sú mierne aj

vietor nie je prisilný. V kokpíte máme pohodu, popíjame kávu so šľahačkou, máme vytiahnuté obe plachty (hlavnú aj kosatku) a rýchlosť 4 uzly (1 uzol = 1 námorná míľa za hodinu), čo je pri protivetre slušné. Natierame sa ochrannými prostriedkami proti slnku, máme klasické s faktormi, aj kapitánovu špecialitu tzv. *Magic lotion*, ktorý osobne namiešal z morskej vody a olivového oleja v pomere 1:1, vraj to na mori účinne chráni pred slnkom. Striedame sa pri kormidle, každý si chce vyskúšať oceán osedlať do vlastných rúk. Na 20 minút sa aj ja ujímam kormidla a v plánovanom kurze usmerňujem loď. Cítim sa ako v siedmom nebi, toto je ten správny adrenalín.

V diaľke na horizonte je pretrhaná oblačnosť, to je isto už ostrov Barbados na severovýchode. Neskôr pomáhame lodi v protivetre aj motorom, aby nás nezastihla tma a podvečer kotvíme v zálive Grenville Harbour, jedinom prístave na východnom pobreží Grenady. Vjazd do prístavu je komplikovaný kvôli plytčinám a malej hĺbke v zálive. Bolo treba veľmi obozretne sledovať podľa špeciálneho námerového kompasu a návodu z mapy úzky príjazdový kanál s dostatočnou hĺbkou pre našu loď smerujúcu na kotvište. Aj bóje pred prístavom, ktoré mali usmerňovať lode pri príchode boli rozostavané veľmi nejednoznačne a nás zmiatli. Našťastie nám prišiel pomôcť na malom člne vetrom ošľahaný beloch v stredných rokoch s francúzskym prízvukom, ktorý usmernil našu loď, aby sme sa vyhli plytčine. Francúz mal neďaleko zakotvený svoj katamaran a tvrdil, že tu žije už 10 rokov.

S Ernestom a Ľubom robíme výsadok do mesta Grenville Harbour už za hľbokej tmy. Mólo v prístave je veľmi vysoké, po vylezení hore z člna vidíme hneď pri móle miestnu krčmu, ktorej sme sa radšej vyhli. Na prístavnej ulici vidíme na naše prekvapenie vedľa seba asi 5 bánk a reštauráciu rýchleho stravovania KFC. Sme dostatočne hladní a Ľubo nás pozýva na vyprážené kuracie krídelká. To sa nedalo odmietnuť! Po rýchlom a výdatnom občerstvení sa snažíme nájsť nejaký slušnejší pub, kde by sa dalo sadnúť na pivo. Opäť nás otravujú čudné ľudské trosky a dotieravo pýtajú peniaze. Medzi domorodcami na ulici sme tam jediní bieli. Veľa podnikov je zatvorených. Po odporúčaní miestnych ľudí prichádzame do jedného bistra a dávame si na stojáka Heineken. Stojíme na ulici, pozorujeme život okolo nás a vnímame atmosféru mestečka. Okrem chudoby vidíme aj drahé autá a veľmi slušne oblečených ľudí. O pol deviatej sa vraciame na prístavné mólo a baterkou dávame signál na našu loď, aby prišli pre nás člnom. Na móle je veľký ruch, lebo z väčšieho rybárskeho člnu, ktorý sa práve vrátil z lovu, vykladali miestni rybári čerstvý úlovok. Sú to mohutné 1 a pol metrové ryby s hrozivým výrazom papule a cerivými zubami. Ryby kus po kuse vykladali z lode a rozdeľovali do prepraviek. Každá prepravka bola označená menom. Medzi domorodcami sme zazreli nášho Francúza, čo nám pomohol pri príchode, aj s jeho ženou. Cyro prichádza pre nás s čamacom (výraz pre malý gumový čln na jachte) a prepravuje nás bezpečne na našu loď. Večer zakončujeme s kapitánom opätovne pri mariáši.

Grenadiny – upršaný deň - piatok 8.3.2002

Prebúdžeme sa v zátokke Grenville Harbour, nad oceánom je oblačnosť a kapitán sa psychicky pripravuje na výjazd medzi plytčinami z prístavu. Von nám to išlo lepšie. Keď sme už v dostatočnej vzdialenosti od zálivu, vyťahujeme plné plachty a v priaznivom vetre uháňame ďalej po vlnách.

Je 7.30 ráno, veliaci dôstojník na dnešný deň je Vlado Bartolčíč. Máme v pláne zakotviť cestou v nejakej vhodnej zátokke a poriadne sa naraňajkovať. Kvôli vysokým vlnám sa nám to nepodarilo na prvý pokus a tak pokračujeme ďalej a hľadáme vhodnejší azyl. Kotvu hádzeme v zátokke Tyrell Bay na ostrove Carriacou o 11.00. Mračí sa na dážď. Po krátkej občerstvovacej prestávke pokračujeme ďalej popri ostrovoch Grenadínskeho súostrovia s cieľom dôjsť až na Cannouan, ostrov milionárskych luxusných viliek, kde hľadajú útočisko a oddych popové hviezdy, bohatí obchodníci alebo zbohatlíci z vlnobitia kupónových privatizácií, investičných fondov a podobne. Mnohé vily sú vlastne pre svojich majiteľov

zároveň zlatými kliečkami vo vyhnanstve, hoci na prvý pohľad vo veľmi atraktívnom prostredí.

Na lodi je opäť tá správna jachtárska pohoda. Z Atlantiku sme sa prehupli naspäť do Karibiku. Kapitán drieme v podpalubí, ja sa staviam za kormidlo. Po chvíli nám prišla iba tak znenazdajky slina na spev. S Vladom a Cyrom začíname nôtiť podpoľanie, postupne prechádzame po regiónoch balocké piesne, gemer, horehron i liptov. Z podpalubia prichádza Ernest a prechádzame na východniarsky región. Zabrdli sme trošku aj do myjavu a trenčína, nôti s nami aj Lubo. Naše zborové hlasy doliehajú miestami aj k lodiam, s ktorými sa stretávame na mori. Po hodine pravého slovenského folklóru na otvorenom karibiku prichádza tropický dážď. Odovzdávam kormidlo veliacemu dôstojníkovi a miznem v podpalubí. Máme stále dobrú rýchlosť, vyše 7 uzlov, loď kľže po vlnách, vonku leje a ja v kajute, pokiaľ chcem prežiť bez ujmy, dávam sa do ležiacej polohy, zatváram oči a zaspávam. Nad sebou počúvam dramatické zvuky z paluby. Po vyše 2 hodinách upršanej plavby, keď bola znížená viditeľnosť, kapitán rozhodol vzdať sa plánu dôjsť až na Cannouan a hádžeme kotvu v osamelej pieskovej zátokke Chatham Bay na západnej strane nám už známeho ostrova Union.

Počas dažďa sa Vladovi pri obrate zachytil prst o oťaž kosatky. Kapitán mu poskytol prvú pomoc, obviazal prst a potom nalial posádke pohár campari. Chalani spravili prieskumný výsadok na breh, kde boli nejakí domorodci, chatrč a pekná pláž. Ja som mal chvíľu zajačie úmysly ísť sa trocha prebehnúť cez ostrov, ale vzhľadom na blížiaci sa súmrak som to zavrhol. Hlavným cieľom prieskumu chalanov bolo zistiť, či je možné niekde na brehu vyložiť smetie z lode. Výsledok bol kladný, vedľa chatrče objavili miesto, kde boli aj iné odpadky. Spravili sme s Cyrom teda druhý výsadok aj so smetami, ale na brehu sa na nás už za šera osopili domorodci a nedovolili nám odpad nechať na brehu. Podarilo sa mi tam nechať iba menšie čierne vrecúško, ktoré si černosi na ploche s odpadkami nevšimli. Väčšiu kartónovú krabicu sme museli naložiť na čln a priniesť naspäť do lode. Kapitán navaril výbornú večeru. Špagety s bravčovým mäsom a syrom, k tomu sa podávalo biele stolové víno. V podpalubí sa naplno venujeme večeri, medzitým vonku silnie vietor. Keď po večeri vyjdeme hore na palubu, čaká nás nemilé prekvapenie. Čamac, ktorý sme po návrate z brehu priviazali za loďou, tam zrazu nebol. Darmo svietime baterkami do tmy okolo lode, čamac zmizol do noci nevedno kam.

Strata čamacu ihneď poznačila atmosféru posádky. Celý zvyšok večera sa niesol v duchu diskusií o tom, čo sme mali, nemali a mohli urobiť, aby sme tomu zabránili. Okolo nás kotvilo 8 lodí, 5 z nich mali čamace priviazané zozadu, tak ako bol ten náš. Prečo zmizol čamac a prečo práve nám? Že by pomsta domorodcov za odpadky na brehu? Uvidíme čamac ráno za svetla niekde zachytený v okolí zálivu alebo prídu ráno domorodci, že ho našli a začnú s nami vyjednávať, za koľko ho kúpime naspäť? Alebo sú v tom domorodci nevinne a Neptún si ho vo vetre sám zobral na šire more? Otázok je veľa, ale je to všetko plač nad rozliatym mliekom. Ráno múdrejšie večera. Pred spaním žiari nad nami krásna nočná obloha. Najjasnejšia hviezda na nebi je kotevné svetlo našej lode, hore na hlavnom s'ťažni.

Grenadiny; návrat do Cliftonu na Unione, Bequia - sobota 9.3.2002

Na lodi je aj druhý deň stále nosnou témou stratený čamac. Ďalekohľadom pozorujeme okolie. Vyzeráme, či nejakí domorodci neprídu k našej lodi so zaujímavou ponukou. Kapitán vysielala do éteru cez núdzový kanál č. 16 výzvu pre ostatné lode, či náš čln niekto nespozoroval. Z éteru neprichádza žiadna odozva. Po skromných raňajkách dvíhame kotvu a bez čamacu vyrážeme ďalej.

Je priaznivý vietor, vyťahujeme plachty na 2 tretiny a fičíme na sever. Kapitán na otvorenom mori, kde je lepšie šírenie signálu, vysielala výzvu, či niekto nevidel náš čamac. Po chvíli sa ozýva nejaký podozrivý domorodý hlas, že by sme to mali ohlásiť na políciu v Cliftone na ostrove Union. Je to dobrá rada alebo pasca? Pýtame sa cez rádio, či majú náš

čln, ale domorodý hlas sa viac neozval. Krátko po deviatej velí kapitán, aby sme zmenili kurz lode a vrátili sa naspäť do Cliftonu na ostrov Union, odkiaľ sme odišli pred 3 dňami s predsavzatím, že sa sem už nikdy nevrátíme. Pozoruj sever, *never say never!*

Kapitánov plán bol nasledovný: úradne nás prihlásiť na Unione, aby sme mohli oficiálne deklarovať stratu člnu pri poistnej udalosti, dotankovať palivo do lode a čakať, či nám niekto náhodou neponúkne náš čln. Od kapitána máme príkaz zájsť na pivo do baru a tváriť sa nenútene. Opäť teda prichádzame k Lambimu medzi jeho zbojnícke pirane. Po našich skúsenostiach ideme na nich proaktívne a pýtame sa, či by nemali záujem o naše kvalitné východoslovenské údeniny, že ich radi vymeníme za ryby. Údeniny nám hneď zobrali z ruky ale za svoje ryby pýtali doláre a tak rýchlo berieme späť do lode naše trvanlivé salámy, aby sme o ne neprišli. Odchytáva nás černochoch s bójkou a stále hudie svoju pesničku o doplatení 10 USD za poskytnutú bójku z pred 3 dní. Akoby sme odtiaľto ani neodišli. Vysvetľujeme mu, že my sme vtedy aj za bójku dohodli a vyrovnali sa s lambiho ľuďmi. Zistili sme, že sa tu jednalo o ich interný spor, že kto mal za to vlastne inkasovať, tak nás černochoch žiadal, aby sme za jeho bakšiš lobovali u lambiho ľudí. Zistili sme, že oni sú podliaci nielen na turistov, ale aj medzi sebou. Vedľa nás iná jachta dopĺňala vodu, tak som ich vystríhal, aby dali pozor na odpočet, pritakali mi, že už sú tu druhý raz a tak sú obozretní, ale pri prvom tankovaní im narátali viac vody ako bol teoretický objem ich lodných zásobníkov. Nás pre zmenu pri tankovaní paliva chceli najprv oklamať o objem, keď nám strkali do lode hadicu zo sudu, kde nebolo jasné, koľko je paliva. Keď im ju Vlado s Cyrom rázne hodili naspäť, že oni chcú iba presný objem z normovaných bandasiiek, tak najprv sa prišli černochoch sťažovať mne, že naši chlapi robia problémy, no a keď sme si to vykonzultovali, pri účtovaní pre zmenu zdvihli jednotkovú cenu za galón paliva z 9 EC\$ na 10 EC\$ (East Caribien Dollar = 20 Sk), o čo sme museli samozrejme opäť tvrdo jednať. Pri pive nám tiež naučtovali vyššiu jednotkovú sumu, asi si mysleli, že 23 štvrtiniek miestneho patoku zakalí naše zmysly ale opak bol pravdou. Sme tvrdí, jednáme s nimi a nakoniec ich lámeme, uznávajú všetky naše reklamácie a dávame im veľa, veľa dolárov. Všetko sme dojednali tak ako bolo treba, sedeli sme za barom ako štangasti, mladá barmanka Vítá hádzala po nás svoje karibské čierne úsmevy a mne sa tam už začínalo aj páčiť. Zhodujeme sa na tom, že všetko sú to zbojníci a že by za svoju bohumilú činnosť mali platiť tantiémy nám Slovákom, za Jánošíka a iných našich krajanov, čo majú zbojníctvo patentované už dávno. *My cudzie nechceme, ale svoje si nedáme a kto je už pravejší Slovákom ako Slovákom na jachte, nemá pravdu pán Slota?*

Hlavný jednatel domorodcov neustále nad nami krútil hlavou a opakoval dokola jediné slovo *Slovakia, Slovakia*. Po 2 hodinách, keď o našom čamaci nebolo medzi lambiho ľuďmi ani chýru ani slychu odrážame našu dotankovanú loď od móla. Ku koncu boli z nás domorodci už nervózni, lebo mali ďalšieho klienta na tankovanie ale my sme museli počkať na kapitána, kým sa vráti s potvrdením o našej registrácii. Ako nám odhadzujú našu loď od brehu, neskoro uvoľnil jeden domorodec zadné lano a naša loď pri manévri nabrala nebezpečný smer na vedľajšiu zaparkovanú loď. V poslednej chvíli svojimi telami a tímovým nasadením posádky zabraňujeme zrážke lodí na móle. Máme vážne podozrenie, že nám to spravili zámerne, najmä keď mňa predtým poslali od lana na loď, že oni to spravia sami.

Hoci bez čamacu, sme radi, keď v dostatočnej vzdialenosti za prístavom napínáme plachty. Vietor je úžasný, loď letí rýchlosťou 8 uzlov a navyše optimálnym smerom. Míňame Cannouan, ostrov milionárov a smerujeme k Bequii, poslednému ostrovu súostrovia Grenadiny pred St. Vincentom.

Na ostrove Bequia pozorujeme z lode v skalách na pobreží vytesané zaujímavé obydlia, ktoré stavitelia vsadili priamo do prírodou vytvoreného skalnatého oblúku. Pri pohľade z bližšie usudzujeme, že stavby nie sú starobylé, ale moderné, trochu v gaudiho štýle, akoby niekto bohatý chcel postaviť niečo neobyčajné, až bláznivé ale svoj zámer, sa mu nepodarilo dokončiť. Pravdepodobne to nestihol do konca volebného obdobia.

Vchádzame loďou do zátoky *Admiralty Bay* a na brehu pozorujeme ukážkové exkluzívne vily, ktoré lemujú okolie zálivu pod kopčekmi na ostrove. Je jasné, že ich

majitelia nemajú problém s investíciami. V zálive kotví aj niekoľko úžasných plachetníc väčšieho kalibru, mnohé z nich sú nablýskané ako na vojenskom cvičení a tá naša najmilšia Laurentzia tu vyzerá trošku ako chudobná príbuzná, ale chudoba cti netratí a slovač v karibiku, to má tiež svoju exkluzivitu. Kotvíme loď, otvárame zavaraniny s utopencami, čo je na mori veľmi symbolická večera, k tomu víno, pivo a pohoda. K lodi prichádzajú domorodci, uvítací výbor na člno s bubnami a spevom. Po minúte, keď robili kravál tesne pri našej lodi, navyše falošne a mimo rytmu, ich posielame rázne preč. Večer prší ale nakoniec sa vyčasi na krásnu romantickú noc. Z mestečka doliehajú k našej lodi zvuky z nejakej diskotéky. Sme uťahaní, ideme spať.

Bequia, St.Lucia – Marigot Bay - nedeľa 10.3.2002

Nadránom ma prebudil prudký lejak. Zatváram okná na lodi, aby nám nepršalo na hlavu. Pokúšam sa ešte zaspáť ale už sa nedarí. Definitívne ma prebúdzajú Vlado, keď mi podáva na pretrenie zraku a chemickú očistu ústnej dutiny fľašku slivovice. Dobré ráno! Varíme rannú kávu, pomaly vstáva aj zvyšok posádky. Ľubo sa oholil, možno si myslí, že vyzerá viac ako človek, ale tu mu to vôbec nepristane.

Krátko po pol siedmej ideme ďalej. K ostrovu Martinique máme ešte vyše 100 míľ a medzitým treba prekonať ostrovy St.Vincent a St.Lucia. Dnes chceme plávať čo najďalej, uvidíme ako to pôjde. Veliaci dôstojník je dnes Ernest. Aj keď je to prvý veliteľ bez kapitánskeho certifikátu, všetci ho rešpektujeme, vzdávame mu úctu a oslovujeme ho *denný maršál*. Plavíme sa bez problémov, vynášam na palubu gitaru a spievame: *Máme v kabíne dúhu...* Ápropó plavba po Karibiku sa vyznačuje nielen občasnými a riadnymi spíškami dažďa ale aj dúhami, ktoré pozorujeme najmä pri pevnine niekoľkokrát denne. Keďže zvuk gitary vo vetre a šume mora dosť zaniká, pokračujeme ďalej folklórom. Vlado poznamenáva, že spievame ako zmiešaný zbor, lebo spievajú tí, čo vedia spievať, s tými, čo spievať nevedia. Nad St.Vincentom je veľká oblačnosť, nad nami je zatiaľ jasno. Na lodi je stále dobrá nálada. Míňame taký čudný predmet vedľa lode v tvare kópie, ktorá trčí kúsok nad hladinou a nehýbe sa. V tejto cca 100 metrovej hĺbke je to čudné, že by plutva ustrnutého žraloka? Keď sme už pri pobreží St.Vincenta na jeho záveternej strane prestáva fúkať vietor a prepíname loď na motor, kým vietor nezaberie viac. S kapitánom a oholeným Ľubom schádzame do podpalubia a na chvíľu prepadáme našej kartárskej vášni, tentokrát hráme *Préférence*. Opäť mi ide karta, začína fúkať, skladáme hru, vypína sa motor a ideme plachtiť.

Pomaly míňame St.Vincent bez ambície skúmať ho z pevniny. Plachtí sa ideálne, najlepší vietor je na otvorenom mori medzi St.Vincentom a St.Luciou, loď hnaná vetrom ide 8 a pol uzla. St.Lucia bola najprv zahalená oblačnosťou, z ktorej sa vynorila kontúra pobrežia s dominantnými Pitonmi.

Keď sme sa dostali do závetria ostrova, dávame dolu plachty a skáčeme do vody na otvorenom mori. Až keď sme vo vode uvedomujem si, aké sú veľké vlny, hoci mali iba 1 a pol metra. Nechávame sa ťahať za loďou na lane.

Je nádherný deň, striedame úseky s motorom a úseky na plachtách podľa vetra. Pri jednom manévri v rýchlosti, keď bol kapitán v podpalubí, nám pri prehadzovaní kosatkovej plachty vypadla cez palubu kľuka, ktorou sa doťahuje lano na *vinčni*. Takže k čamacu sme pridali ďalšiu stratu. Našťastie sme mali na lodi ešte ďalšie 2 kľuky na doťahovanie lán. Začína sa stmievať, kapitán nastavuje automatickú navigáciu lode cez palubný počítač a GPS na Marigot Bay na St.Lucii. Pri kormidle je Vlado. Aktuálne nám display ukazuje odklon od ideálneho kurzu, aktuálnu rýchlosť lode a čas za ktorý dorazíme do cieľa.

Kotvíme za úplnej tmy na začiatku zálivu. Rado pripravil večerný *welcoming drink*, campari s grapefruitovým džúsom. Kapitán ďakuje posádke za vykonanú prácu a oboznamuje nás s ďalším plánom plavby. Po večeri a krátkom odpočinku ideme na nočnú plavbu až na ostrov Martinique. Odchádzame po polnoci, rozvrhnuté sú 3 služby do rána. Ja mám

s Radom službu v kuchyni a nočnú pohotovosť, keby bolo treba čokoľvek pomôcť službukonajúcim členom posádky počas noci. Prvá služba sú Vlado a Andreas, o 2.00 ich striedajú Cyro a Ernest, o 4.00 nastupuje Juraj – kapitán s Ľubom, ktorí by mali loď dostať k pobrežiu Martinique smerom nad hlavné mesto *Fort-de-France*. Prípravu večere má na starosti šéf kuchár a proviantár Cyro. Večera je veľmi dôstojná, až slávnostná. Cyro ponúkol na začiatku špeciálny domáci aperitív, slivovicu so sušenými slivkami, potom nasledovalo úžasné rizoto s mäsom a kyslými uhorkami, k tomu feferónky plnené hrozičkami a ako dezert boli sušené slivky z aperitívu. Nechýbali prípitky, preslovy a deklarácie ale iba do okamihu, kým sa nezačalo jesť. Potom už len štrngali príbory a bolo ticho, kým sa nepojedlo úplne všetko.

Po výbornej večeri sme s Radom spratali kuchyňu a nachystali sme pre posádku istiace popruhy – *harnesy*, ktoré sú pre nočnú plavbu nevyhnutné kvôli bezpečnosti. Posádka oddychovala a naberala sily pred nočnou plavbou. Ladíme na lodnom rádiu stanicu, kde hrajú jazz. V salóne v podpalubí prerábame jedáľenský stôl na spacie letisko. Posádka drieme, ale každý je v bojovej pohotovosti.

Nočná plavba na Martinique, návrat do domovskej mariny - pondelok 11.3.2002

Tesne po polnoci je väčšina posádky na nohách, dvíhame kotvu, na motorový pohon opúšťame Marigot Bay a St.Luciu a zakrátko vytáhneme plachty.

Plánovaná trasa bola ceruzkou zakreslená do mapy. Službukonajúci sledujú počas plavby priebežne polohu lode a korigujú prípadný odklon. Keď sú plachty hore, motor sa vypína a ja idem spať. Hore ostáva prvá služba a kapitán. Jazda je plynulá, nie sú žiadne problémy, kapitán ide spať tiež krátko po mne. Okolo pol štvrtej ráno ma prebudí pošteklenie na nohe, vidím kapitána ako opúšťa kajutu. Reflexne vstávam, zapínam si istiace *harnesy* a stúpam pomaly hore do kokpitu. *Kam ideš?* – pýta sa ma kapitán, ktorý leží v salóne. *Zobudil si ma do služby, nie?* – zdôvodňujem svoju aktivitu. *Nie, nebudil som Ťa, iba som si bol zobrať z kajuty deku, prepáč.* – objasnil kapitán celú situáciu. Aha! Ale keď už som bol v *harnesoch* pri kokpíte, skontroloval som polohu lode a vyšiel hore k službukonajúcim kamarátom Cyrovi a Ernestovi. Bola prenádherná noc, jasné hviezdy tropickej oblohy nad nami s dominantným Orionom, more okolo bolo v celku pokojné, vietor priaznivý. Na oblohe bolo vidno aj Veľký Voz a tesne nad severným obzorom presne na severe bolo vidno Severku. Pred nami svietil Martinique, za nami St.Lucia. Cyro ma informoval, že počas služby asi pred pol hodinou stihli riadne premoknúť, takže aj oni si vážili peknú jasnú oblohu nad nami. Po štvrtí hodine som opäť zliezol do kajuty a zaspal.

Pred šiestou ma zobudil kapitán, tentokrát už zámerne, aby som prišiel vystriedať v službe Ľuboša. Istím sa hore o prístrojový panel. Plavba je stále pokojná, prichádza brieždenie. Približujeme sa k pobrežiu s plánom zakotviť v zálive *Case Pilot* za hlavným mestom. Rýchlo vychádza slnko, kapitán schádza do podpalubia skontrolovať polohu a kurz. Ja ostávam za kormidlom a smerujem loď na plachtách do zálivu. Informačný panel predomnou mi ukazuje kurz lode, rýchlosť lode, celkovú preplávanú vzdialenosť, smer a rýchlosť vetra, hĺbku vody a sklon kormidla. Po zakotvení varíme vodu na kávu, budíme posádku a pripravujeme raňajky.

Týmto zálivom *Case Pilot* sme dosiahli zároveň našu najsevernejšiu polohu 14°38'33" SZŠ. Kapitán Šacha otvára Captaina Morgana (miestny rum) a posádka si slávnostne pripája zborovým *HÚÚÚP*. Aj za Neptúna, aj za kamarátov, čo už nie sú medzi nami ...

O 9.45 pokračujeme ďalej pri pobreží smerom k našemu domovskému prístavu. Cestou vchádzame do veľkého zálivu hlavného mesta *Fort-de-France*. Okolo nás šantia windsurfisti, obchádzame väčšiu vojenskú loď, resp. ona obchádza nás a vyvážujeme sa na mólo oproti starej pevnosti, ktorá dala meno tomuto mestu. Pôvodné hlavné mesto ostrova bolo zničené začiatkom storočia erupciou sopky, preto *Fort-de-France* je mladé a moderne

vybudované hlavné mesto.

Vedľa nás kotví navlas taká istá jachta ako naša Laurentzia – GIB´SEA 43, akurát, že má na palube čamac. Jej posádku tvoria štyria mladí urastení Taliani. Kapitán ide vybaviť vstupné formality, traja ideme s ním na výsadok kúpiť chlieb, pohľadnice a pozrieť si trošku civilizácie. Už na prvý pohľad je Martinique iný ako ostrovy, ktoré sme navštívili južnejšie. Francúzska správa tu má blahodarný vplyv na životnú úroveň, ktoré je porovnateľná s európskou. Žiadni otravní domorodci, vybudovaná infraštruktúra, bankomaty, príjemní ľudia, pekné baby, francúzština, Euro, čapované pivo.

Zastavenie v meste bolo príjemným osviežením, avšak časovo už nestíhame vyplávať na oceán. Dvíhame kotvu, dávame krátke kúpanie na mori za prístavom a plachtíme okolo ostrova. Pozorujeme poobedňajším slnkom nádherne osvetlený *Rocher du Diamant*, osobitý ostrov tesne pri Martinique. Čas je neúprosný, na plachtenie ho už veľa neostáva, navyše smerom k prístavu máme takmer priamy protivietor. Kašeme dolu plachty a zapíname motor. Doplachtili sme, ale máme aspoň priamy kurz do prístavu, aby sme stihli prísť do tmy. Konzultujeme s kapitánom, či ideme na posledný večer na jachte ešte zakotviť niekam do romantiky osamelej zátoky alebo do civilizácie prístavu. Po toľkých dňoch v divočine prevláda túžba po civilizácii a tak náš kurz na prístav je definitívny.

Prechádzame okolo rekreačného klubového strediska St.Anne, kde pre rekreatov práve predvádzali podvečerné animácie na vodných lyžiach. Tam by som si vedel predstaviť rodinnú dovolenku. Náš prístav sa už z diaľky hlási lesmi štíhlych stožiarov zakotvených plachetníc. Sú ich tam doslova stovky. Parkujeme na čerpacej stanici, aby sme dotankovali ale prichádzame žiaľ 5 minút po záverečnej a francúzsky pracovník už má *mañana*. Kapitán rozhodne, že tu ostaneme parkovať aj cez noc, aby sme boli ráno prví na rade.

Prístav žije svojim čulým jachtárskym životom. Všetci členovia posádky sa už tešia nedočkavo na pevninu a pohodu v prístave. Dotyk s pevninou je pre mňa impulzom na obutie tenisiek a bežeckého oblečenia. Kapitán mi dáva súhlas a tak vybieham po dlhšej dobe na relaxačný tréning. Keď stúpam poklusom po strmej ceste nad prístavom, nostalgicky si uvedomujem, že sme už doplávali. Naša jachtárska odysea v Karibiku sa po 465 námorných míľach (861 km) práve skončila. Večer sme na lodi pripravili špagety a využili sme možnosť sprchy v prístave.

Najedení, čistí a zbavení morskej patiny sme spoločne ako posádka vyrazili do prístavného pubu. V pube už bola aj ďalšia slovenská posádka a nejakí Česi z katamaranu. V pube bolo živo, uvoľnenú a tanečnú atmosféru vytváral hráč na klávesy, ktorý vyzeral ako Elton John a perfektne spieval. Mal výborný repertoár, nálada gradovala od pesničky k pesničke. Kde-tu sa tancovalo, niektorí ľudia stáli na stoloch, spevák žal obrovský aplauz. Prístavný pub bol otvorený smerom k moru, z drevenej konštrukcie stál tesne pri brehu, pod nami sme videli medzi doskami vodu. Spievali sme spolu s umelcom. Cyro fotil momentky našej posádky, spevák chodil medzi ľuďmi a bol naozaj skvelý zabávač. Keď dohral a rozlúčil sa, ľudia mali tendenciu spievať ďalej aj bez neho. Keď začujeme chabé české pokusy o spev z vedľajšieho stola, nedá nám to a nastupuje naša zborová zmiešaná folklórna úderka. Daria sa nám trojhlasý a naša posádka postupne preberá štafetu robenia zábavy po odišlom umelcovi. Česi pri našich horehronských a iných pesničkách ožívajú. Je medzi nimi aj jedna profesionálna operná speváčka, ktorá si presadá k nášmu stolu a nástojčivo nás vyzýva: *Kluci, zaspívejte ještě čardáš!* Spievame radi a nálada ďalej graduje aj bez umelca. Naše výkony oceňuje aj miestny obsluhujúci personál. Náš spev zneje celým prístavom. Je čas pomaly sa odobrať na loď a tak náš kapitán na počesť domácich začína spievať *Marsejézu*. V podaní nášeho zmiešaného zboru je to strhujúca bodka celého večera. Domáci šalejú od nadšenia, zbehli sa aj ďalší domorodci z okolia, spontánne nám vytvárajú pri odchode špalier cez ktorý opúšťame pub. Na konci špaliera stojí čašníčka z pubu a každému z nás dáva francúzsku trojpusu na líčka. Prežili sme nezabudnuteľný záverečný večer.

Odovzdanie lode, Fort-de-France, come home utorok 12.3.2002 / streda 13.3.2002

Ráno opäť využívam, že sme už na pevnine a vybieham na miestny atletický ovál neďaleko prístavu. Tankujeme loď, parkujeme ju na mieste odkiaľ sme ju prevzali a pripravujeme ju na odovzdanie. Všetky drobné straty a nedostatky na lodi, okrem strateného čamaca, sú kryté poistením. Čamac platíme cez kartu (1.000 EUR) priamo v kancelárii prístavu a dúfame, že sa nám to podarí preplatiť späť cez iné špeciálne poistenie.

Keď máme odovzdanú loď a veci zbalené na kope, lúčime sa s prístavom, prenajímame si 2 autá a odchádzame do hlavného mesta *Fort-de-France*. Cestou sa zastavujeme na letisku a zbavujeme sa batožiny. Lietadlo nám odlieta až neskoro večer a tak máme ešte pár hodín na prehliadku mesta.

Mesto má svoju príjemnú prímorskú atmosféru, úzke uličky s obchodíkmi, reštauráciami a krčmičkami. Mali sme záujem aj o prehliadku pevnosti, ale zatvorili nám ju tesne pred nosom o 14.30. Neďaleko centra je trh s miestnymi výrobkami, kde sa dajú kúpiť rôzne ľudovoumelecké výrobky ako hudobné nástroje, šperky, sošky, keramika, oblečenie a iné suveníry. Flaška lepšieho karibského rumu a menší bubon sú pre mňa nákupným cieľom. Využívame posledné chvíľe v Karibiku na kúpu maličkostí pre našich najbližších, na posledné pohľadnice, na kus reči v prístavnej krčme v rámci našej posádky. Všade cítiť, že kultúra ľudí je tu na inej úrovni ako sme boli zvyknutí z ostrovov, ktoré ležia na juh od Martinique. Nabudúce pôjdeme smerom na sever, smer Dominika, Guadeloupe a Antigua. Ale teraz radšej šťastný let domov!

Záver, poďakovanie

Ďalšia cesta je za nami. Opäť sme šťastne doma. Pre mňa bola táto cesta iná ako tie predošlé. Expedícia hustého vzduchu, nekonečných vln a malého priestoru ohraničeného 13-metrovou plachetnicou. Bol to pre mňa nový, doteraz nepoznaný svet jachtingu a iná forma prírodného živlu. More, ktoré som potajme stále porovnával s horami a ich nástrahami. Plachtenie je úžasná činnosť, šport, ktorý vyžaduje nielen silu, techniku a základný výcvik, ale najmä odvahu, skúsenosti a snáď aj životný nadhľad. Keď som sa snažil nájsť horský športový ekvivalent jachtingu, prišiel mi na um skialpinizmus, ktorý tiež vyžaduje od človeka všestrannosť a dokonale preverí jeho pripravenosť. Ten, kto niečo podcení alebo zanedbá, tomu sa to môže stať osudné. Príroda má nad človekom vždy navrch, s týmto pocitom a s úctou k nej treba plachtiť po mori i stúpať strmo k horským vrcholom.

Týmto chcem poďakovať všetkým za zdar našej Karibskej expedície 2002 po Náveterných ostrovoch v Malých Antilách. CK MyWay za sprostredkovanie a spoluprácu, Lambimu na ostrove Union, za to, že nám neukradli celú jachtu, horskému vodcovi na St.Lucii, bez ktorého by sme nestáli na Petit Piton a nespočetným domorodcom, ktorí nám pomáhali, navigovali nás a bez ktorých by sme nejedli v Karibiku kokosové orechy, ananás alebo čerstvú zeleninu a nemali campari drink s ľadom.

Špeciálna vďaka patrí kapitánovi Jurajovi Šáchovi, ktorí svojou nezlomnou vierou v realizáciu celej expedície spôsobil to, že sa naozaj konala. Ďakujem mu za jeho pozvanie a poskytnutie divokej karty v zostave posádky pre mňa. V neposlednom rade ďakujem všetkým členom posádky, že ma prijali medzi seba, že sme spolu počas plavby vytvorili úžasný tím, že som sa pri vás veľa naučil a že ku koncu plavby som mal pocit, že aj zo mňa sa stal, aspoň tak trochu, jachtár a námorník. Nie, nezanevrel som kvôli tomu na hory ale zároveň verím, že sme sa spolu neplavili posledný krát. *Na Neptúna a na kamarátov, čo už nie sú medzi nami: HÚÚÚÚP!*

dudlakv@eurotel.sk